

SLOVENE

Štev. 113. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 19. maja 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejeman:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pettivrsta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvosta
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

Balkanska zveza.

(Izvirni dopis).

Belgrad, 15. maja.

Na obzorju balkanskih narodov se nebo vedri in pojavlja se zora lepše in sijajnejše bodočnosti. Česar smo želeli, za čimur so hrepneli rodoljubi balkanskih narodov, o čemur se je toliko sanjalo in pisalo, to se je zgodilo nenadoma, kakor grom pade iz jasnega neba; to je dejstvo, ki utegne iznenaditi one, ki imajo svoje namere na Balkanu, ter osokoliti balkanske narode, da odločno branijo svoje zemlje, ker Balkan mora ostati balkanskim narodom.

Za istino vam moram poročati o bolgarsko-srbski-črnogorski in morda kmalu o bolgarsko-srbski-črnogorski-turški zvezi kot popolno dovršenem dejstvu, ki se več ne more prikrivati.

Srbi in Bolgari so se topli in klali za nadvlado na Balkanu, za zemlje, ki so še v tujih rokah, a te prepire so izrabljali njihovi neprijatelji, ki so dobili prevlast na Balkanu in so se začeli pripravljati, da utrgajo jabolko, za katero lomijo kopja Srbi in Bolgari.

Toda, spregledali so! Velike priprave Avstrije, da prodira v novobazarski sandžak in dalje v Makedonijo, so pokazale balkanskim narodom, da so hodili trnjevo pot in da merajo izbrati drugo pot, ako hočejo doseči svoj namen.

Skoraj preko noči so Srbi in Bolgari spoznali resno nevarnost in se prepričali, da morajo med seboj živeti v sreči in miru, v zvezi in prijateljstvu, v skupni obrambi proti nevarnostim.

Ta ideja, ki jo je sedaj najresneje gojila srbska in bolgarska mladina, se je nepričakovano hitro uresničila. Nenadoma je bil naznanjen sestanek kralja Petra in kneza Ferdinanda v Nišu. Tri ure sta se pogovarjala ta dva balkanska vladarja, ki se v bodoče ne bodeta tepla z glavami svojih narodov, marveč združila narode proti neprijateljskim nameram.

Ta nenadni sestanek, o katerem do zdaj nje ne sanja, je velikega političnega pomena, ker je pričetek boljših dni na Balkanu. Značilen je po času, v katerem se je vršil, in po posledicah, katere bo imele.

Ta sestanek je temeljni kamen balkanske zveze; podali so si roke Srbi in Bolgari, in s tem mora računati Evropa. Gotovo so razočarani balkanski neprijatelji, ko stoje pred tem dejstvom, ki jim je prečrtal vse načrte na Balkanu.

Zedinjena moč balkanskih krščanskih narodov, katerim se utegne pridružiti še Turčija, je tolika sila, da se more v bran postaviti najmočnejšemu neprijatelju.

Kralj Peter po sestanku s knezom Ferdinandom potuje v Vranjo. Tudi ta pot je političnega pomena, ker ga v Vranji pričakuje sultanov poverjenik. Tudi ta sestanek ima isti namen kakor v Nišu.

S črnogorskim dvorom je dogovor bil že preje gotov. Kakor sem bil sporočil, je posebni kraljevi zaupnik in adjutant, podpolkovnik Borivoj Dragošević, potoval na

Cetinje, ne samo, da naznani nastop kralja Petra, marveč da izvrši važno politično misijo.

Balkan mora ostati balkanskim narodom. Po balkanskih dobrih morajo odmevati vesele pesmi balkanskih narodov.

Pred štirimi dnevi je glavna državna blagajna dobila 25 milijonov dinarov samo za vojne potrebe. Značilno pa je, da nihče, tudi ministrski svet ne vé, odkod je ta denar in pod katerim naslovom.

Rusko-japonska vojska.

Na bojišču prodirajo Japonci baje z vedno doslej izkrcanih čet proti Hajčenu. O japonskih oddelkih, ki naj bi tvorili desno krilo proti Liaojanu od 11. t. m. ni zanesljivih vesti. Čete, ki prodirajo proti Hajčenu, tvorijo več divizij in vedno se še izkrcavajo nove japonske čete.

O situaciji in moči Japoncev v Pičevu in o nadaljnjih izkrcavanjih ni več zanesljivih poročil, ker so morale ruske opazovalne čete ondi zapustiti obrežje.

Rusi so definitivno v torek zapustili Niučvan oziroma Inkau in tako prepustili strateško in trgovsko valedragocen kraj ob izlivu reke Liao Japoncem.

Da Ruse prisilijo k hitrejšemu odhodu so Japonci izkrcali nove čete v bližnjo izliva reke Liao pri Kajčovu in Sjunočenu, južno od Inkava.

Japonci po boju pri Jalu in po zasedanju Fenvančena nikakor niso nameravali prodirati skozi Motiensko gorsko sedlo, ampak so obrnili glavne moči proti Hajčenu in Kajčovu, da dobe v roke Niučvan, o katerem so povdarjali, da je za njihove operacije in nadaljna izkrcavanja velevažen. Proti Liaojanu prodirajo baje le manjši japonski oddelki.

V pondeljek so slišali v Niučvanu močno streljanje od Kajčova, ki je na obrežju 23 milj južno od Niučvana.

Pod varstvom štirih vojnih ladij so Japonci ondi izkrcali nove čete. Japonske ladje so živahno obstreljavale ruske utrdbe na obrežju.

Rusi so popoldne prenehali streljati ter zapustili Kajčov. Japonci so nato prodrli 40 kilometrov, torej do dva dni krepke hoje oddaljenem Dašisao, kateri kraj so zasedli. Japonci prodirajo dalje proti Niučvanu.

Lepaki šefa japonskega generalnega štaba, ki so nabiti okoli Niučvana, pozivajo Kitajce, naj vzdrže red ter naj Japoncem preskrbe živila in transportne vozove, za kar bodo Japonci plačali polne cene. Mala ruska posadka, ki je ostala v Niučvanu s policijskim šefom in civilnim administratorjem, je pripravljena zapustiti mesto, ko se sovražnik približa. Rusi so spravili na topničarico „Sivuč“ olje in volno, da zažgo ladjo.

General Kuropatkin je brzojavil carju: 16. maja proti polidnevju se je približalo mestu Sjunočenu 17 parnikov ter pričelo streljati, dočim se je pet ladij z vso naglico približevalo mestu. Ob pol 2. uri popoldne so se prikazali trije veliki parniki pri kapu nasproti Liudiatuna. Ob 3. uri 20 minut so se izkrcali Japonci pri vasi Liudiatun ter oddali proti Kajčovu. Proti ruskim četam, ki so še na poluotoku Liaotun prodirajo močne japonske čete.

Nekateri londonski listi so mnenja, da se bo Kuropatkin ustavil Japoncem pri Hajčenu; če bi bil ondi poražen, bo s svojo glavno armado, ki po poročilih londonskih listov šteje 70.000 mož, skušal vzdržati Liaojan.

Pravih podatkov o ruski vojni moči pa ni. Kar se o tem čuje iz angleških, berlins-

kih in pariških virov so samo domnevanja posameznikov ali pa prazne govornice. Isto velja tudi o takozvanih »namenih in načrtih Kuropatkinovih.«

Tudi o dogodkih na morju bomo sedaj dobivali, ko je okolica Port Arturja izolirana in ruska kontrola nemogoča, najrazličnejša neverojetna poročila o ondostnih dogodkih. Sele pozneje se bo izkazalo, v koliko so bila taka poročila resnična.

Nekatera poročila trdijo, da bo že sedaj vojskovanje pričelo ovirati deževje. Iz glavnega taborišča v Mukdenu poroča dopisnik »Berl. Tagblatt«, da so pota radi deževja jako slaba. Iz Niučvana se poroča, da se je letos izredno zgodaj pričela več tednov trajajoča deževna doba.

Neprestano deževje spremiaja vso deželo v velikanjska močvirja.

Dasi so razni pogovori Kuropatkin z drugimi osebami jako neverjetni, vendar priobčujemo, da dopisnik moskovskih »Novosti Dnja« poroča o nekem pogovoru med Kuropatkinom in nekim železniškim inženirjem. — Ta zemljemerec je predlagal, naj se zgradi železnica za hrbtno mandžurske armade, nakar je rekel Kuropatkin, da bi bila taka železnica v začetku agresivnih operacij zelo potrebna za rusko armado, ki bo pričela z njimi, ako jih ne bode zaviralo deževje, v juniju, drugače pa dva meseca pozneje. Ko je zemljemerec govoril o merjenju, mu je odgovoril Kuropatkin, kako bi bilo merjenje mogoče, ako bodo sovražniki spomlad zasedli te pokrajine.

General Sasulič odpoklican?

London, 18. maja. Reuterjev urad poroča iz Petrograda: General Sasulič je odpoklican od poveljstva druge divizije sibirске armade. General grof Keller, ki je nedavno odločil mesto guvernerja Jekaterinoslava, da se poda na bojišče, je imenovan za Sasuličevega naslednika.

Odlikovanje za bitko ob Jalu

»Ruskij Invalid« poroča, da je bilo dne 12. t. m. odlikovano moštvo 11. in 12. polka s križci sv. Jurija radi svoje hrabrosti v boju ob Jalu. Zajedno je bilo razglašeno: »Vojaki, danes je velik praznik! Poveljnik mandžurske armade je poslal križce sv. Jurija, da se razdele med one, ki so se najbolj odlikovali. Vsakdo naj ga nosi s častjo in naj se potruži, vrednega se izkazati visokega odlikovanja. In ako ga Bog blagoslovi ter se vrne k svojim otrokom, naj jim pripoveduje, kako se je pri Tjurenčenu boril proti šestkratni sovražnikovi premoči.«

V Harbinu ustreljena Japonca.

Petrograd, 18. maja. V Harbinu so usmrtili dva japonska častnika, ki sta skušala razdreti most čez reko Voni na vzhodnokitajski železnici. Kuropatkin je zapovedal, naj jih vstrele in ne obesijo. Mlajši je prosil, naj mu ne zavežejo oči, dočim je starejši jokal. Eden njiju je bil protestant. Ker protestantskega duhovnika ni bilo tam, podelil mu je pravoslavni duhovnik zadnjo popotnico. Svojo gotovino je zapustil častnik ruskemu »Rdečemu križu«.

Kitajska.

Berolin, 18. maja. Iz Petrograda se brzojavlja »Berl. Tageblatt«: Iz Liaojana se poroča, da ima kitajski general Ma pri sebi 13.000 mož in 40 topov. Tudi se poroča, da je vsa kitajska mornarica mobilizovana. Radi tega je zelo verjetno, da Kina prekrši nevtraliteto.

Petrograd, 18. maja. Združene države in Angleška so odgovorile na rusko izjavo, da se Kina pripravlja na vojsko, da pričakujejo, da bo Rusija varovala nevtraliteto kitajske Mandžurije. Carjev na-

mestnik Aleksejev je dal nabiti po vsej Mandžuriji lepake, da bodo Rusi vse Kitajce, ki prenočujejo Čunguze, postrelili in njih vasi sežgali. V nedeljo so Rusi res požgali že eno vas.

Ruski car na potovanju.

Dne 16. t. m. je došel ruski car Nikolaj v spremstvu prestolonaslednika v Moskvo ter čez pol ure odpotoval na zbirališče v Vzhodno Azijo odhajajočih čet. To je jasen dokaz, da je car popolnoma zdrav. Ako bi bil car res na živih bolan, bi gotovo ne mogel po 12urnem potovanju in po polurnem odmoru odpotovati v najmanj 10 ur oddaljeni Belgorod v pokrajini Kursk, kamor je došel 17. t. m. zjutraj. Tam je car vprejemal deputacije, si ogledal 31. topničarsko brigado ter že ob 11. uri popoldne zopet odpotoval v Harkov. V Harkovu je 51. nadomestna pehotna brigada in 10. konjeniška divizija. Vesti, da odpotuje poleti car na bojišče, uradoma še niso potrjene.

Car je včeraj došel v Poltavo ter si ogledal v vzhodno Azijo odhajajoče čete. Car je imel na čete nagovor, v katerem je izražal prepričanje, da bo četam sveta stara vojna ruska slava. Končno je car daroval polku podobne svetnikov. Carju je množica prirejala velikanse ovacije. Zvečer je car odpotoval.

Preprečen atentat na carja?

Breslava, 18. maja. O nekem atentatu na carja se poroča iz Petrograda: Pri velikih pomladanskih slavnostih 28. aprila je sedela blizu carjeve lože gosposlična Mereškovski, hči prvega ruskega psibijatorja, tajnega svetnika in profesorja Mereškovskega. Njo je izbrala nihilistična stranka, da izvrši atentat na carja. Ker pa se je zelo sumljivo vedla, vzbudila je sum pri višjih uradnikih in ti so jo dali aretovati. Pri njej so našli izvrstno napravljeno bombo. Deklica ni tajila, da je hotela izvršiti atentat.

Razna poročila.

Petrograd, 18. maja. Za mandžursko armado sestavijo sibirsko zrakoplovno stotnijo.

Petrograd, 18. maja. Veliko pozornost vzbujajo kopije pisem, ki sta si jih pisala baje neki višji uradnik ruskega zunanega ministrstva in uradnik »Nov. Vrem.« Suvorin. Uradnik pravi, da bo morala Rusija opustiti svojo politiko prodiranja v Azijo, Suvorin pa pravi, da mora Rusija vedno naprej. Govori se, da v višjih krogih Lamsdorffu sovražne osebe podpirajo Suvorina.

London, 18. maja. Uradno se razglašja, da so Kitajci po bitki ob Jalu oropovali mrtnice in ranjence na bojišču.

Lvov, 18. maja. Iz Petrograda se poroča tukajšnjim listom, da se je uradniško osebo v Port Arturju izhajajočega lista »Novy Kraj« prepeljalo z zadnjim vlakom v Harbin, kjer si kupi list svojo tiskarno ter bo izhajal dalje.

Petrograd, 18. maja. General Kuropatkin je obiskal pred kratkim v Liaojanski vojaški bolnici vjete japonske vojake ter rekel: »Ko sem bil na Japonskem, sem občudoval delavnost dežele, sedaj pa vidim, da so Japonci tudi hrabri vojaki.«

Petrograd, 18. maja. »Mosk. Novosti« poročajo iz Harbina: Ko se je rusko topništvo umikalo po bitki ob Jalu, je mislilo moštvo pri vozovih z ranjenci, da prhaja japonska konjenica ter se razkropilo, tako da so ranjenci preje došli v Fenvančen, kot razkropljeno moštvo. Večina trenja se je radi te zmešnjave poizgubila. Preostalo moštvo 11. in 12. polka, katero so Japonci obkolili, se je rešilo, ker neke višine niso zasedli Japonci. Ruski vojaki so se borili tako

navdušeno, da so se le na resna povelja častnikov umaknili japonski presili.

Japonske sanje o Rusih.

London, 18. maja. V Tokiu izhajajoči japonski list »Uisii« je mnenja, da se Rusi, ker so opustili svoje stališče pri Fenvandenu, tudi pri Liaojanu in Harbinu ne bodo spuščali v resen boj.

Zasedanje delegacij.

Budimpešta, 18. maja. (Uradno poročilo.) V proračunskem odseku avstrijske delegacije je utemeljeval vojni minister Pitreich nove zahteve za armado in mornarico. Vojna uprava je prisiljena, staviti večje zahteve, da bode armada oborožena tako, kakor zahteva preobrat na vojaško-tehniškem polju. Svoj čas je nameraval minister izvršiti novo oboroženje tekom treh let. Tako vpeljan oboroženje bi pa našlo armado nepriljubljeno in zato moramo pohiteti z oboroženjem. Nove potrebščine za armado moramo nabaviti v velikem obsegu. Veliki obrti mora biti znano, koliko bode morala izdelati, da si nabavi surovi material v velikem obsegu. Novo oboroženje izpeljemo lahko racionalno in ekonomsko s sistematičnim izdelovanjem v velikem obsegu in za to potrebna sredstva dobimo s kreditno operacijo. Dosedaj smo počasi nadaljevali z zboljšanim oboroževanjem armade in mornarice in zahtevali vsako leto male svote. Pri tem pa vojna uprava ne more več ostati, ker trajalo bi leta in leta, predno bi bila armada oborožena tako, kakor bi morala biti, ako nastane vojna. Vojno ministrstvo mora imeti armado vedno pripravljeno za vojno. Pri nas pa, odkrito izjavljam, armada toliko časa ne bode za vojno pripravljena, dokler ne pospešimo oboroževanja, kar delajo celo male države. Nove zahteve za armado in mornarico niso nič drugega, kakor da smo skupno zahtevali, kar bi bilo drugače porazdeljeno na več let. V zaupni seji bomo pojasnil posameznosti.

Pri zahtevah vojne uprave ne igra nikake vloge politični položaj. Vojna uprava kakor tudi proračunski odsek in vsa javnost dobro ve, da bomo prišli le takrat z vojsko, ako nam bode usiljena. Vojna uprava pa mora računati z dejstvom, da ima danes vsaka država svoje koristi, ako tudi vodilni krogi skušajo poravnati razna nesporazumljenja in tako ohraniti mir. Pospeševanje nabave novih topov in potrebščin za armado in mornarico, kar se je prej nameravalo izvršiti v več letih, je povzročilo, da vojna uprava zahteva v ta namen okroglo 400 milijonov kron.

Minister naznanja, da bode tudi revizija vojnega zakona zahtevala velik izdelek. Zadeva sicer še ni zrela, a merodajni krogi so mnenja, da bode v ta namen potreben enkratni izdelek 50 milijonov kron. Minister je tudi podal pregledno sliko velikih presnov, ki so bila izvršena v zadnjih desetletjih na vojaško-tehniškem polju.

V tajni seji je minister podrobno razložil postavke izvanrednega kredita. Delegati so dobili uti, da je ukrep vojne uprave popolnoma neodvisen od političnega položaja. Po kratki debati je odsek odobril posamezne postavke izrednih stroškov.

V popoldanski seji je prvi govoril delegat dr. Kramar. Ostro je grajal način, kako je bil predlog o izvanrednih vojaških kreditih predložen delegaciji. Pri vojni upravi so mnogi zamudili in pri ljudstvu je vesled tega zgnil mir, ker vidi, da kljub velikanskim žrtvam država ni oborožena tako, kakor bi smelo opravičeno pričakovati. Se bolj pa moramo grajati način, kako se meče ljudstvu pesek v oči.

Dr. Susteršič izjavi, da so pojasnila vojnega ministra nanj prepričevalno vplivala in da je zadeva zanj stvarno rešena. Govornik pa ne vidi, zakaj so ravno pri naslovu »odplačevanje« dobili izvanreden način. Bolj modro in pametno bi pač bilo, ako bi bili povedali odkrito ljudstvu, koliko mora država žrtvovati za svojo veljavo kot velevlad. Govorili so nadalje doktor Pergelt, Dobernig, dr. Tolinger, grof Stürgkh in grof Dzieduszycki. Po nekaterih pojasnilih vojnega ministra, v katerih je zlasti povdarjal, da je politično stanje otežkočilo vojni upravi staviti one zahteve, katere odgovarjajo dejanskim razmeram in da je vojna uprava zlasti za oboroževanje trdnjav in za težko topničarstvo storila jako veliko. Vojna uprava hoče pospešiti in razširiti že pričeta dela. Prebivalstvo države mora biti zagotovljeno, da je armada za vojno dobro pripravljena.

Razprava je bila nato prekinjena, nadaljevanje sledi po pojasnilih finančnega ministra prihodnji teden. — Odsek je nato po poročilu delegata Alrahamoviča nespremenjeno odobril proračun skupnega finančnega ministrstva in najvišjega računskega dvora. Seja je bila zopet danes.

Dunaj, 18. maja. V zaupni seji je vojni minister navajal skušnje, ki jih je vojna uprava dobila pri rusko-japonski vojski, in kazal na možnost, da lahko pride do vojnih homatij na Balkanu. Govoril je tudi o potrebi večjih del pri trdnjavah, zlasti je pov-

darjal: ne politično stanje, marveč previdnost sili vojno upravo pomnožiti zaloge v trdnjavah.

Budimpešta, 18. maja. V Budimpešto je došel finančni minister Böhm-Bawerk. Včeraj je odpotoval nazaj na Dunaj. V sredo bode najbrže dal pojasnila proračunskemu odseku delgacije. Njegova pojasnila bodo obsegala one točke, katere pridejo v poštev pri pokritju in pri sodelovanju avstrijske zbornice. Minister meni, da bodo dolgi, ki ga bode morala narediti država za vojne potrebščine, pokrili z letnimi prihranki 27 milijonov kron.

Dunaj, 18. maja. Predsednik avstrijske delegacije Jaworski je prišel na Dunaj. Pravijo, da bode imel posvetovanja s finančnim ministrom, kako dobiti pokritje za izredni vojni kredit.

Budimpešta, 18. maja. Dnevni red avstrijske delegacije je končno določen takole: Proračunski odsek bode skupni proračun rešil 19. t. m. zvečer. V sredo po Binkoštih prične odsek zopet s sejami, v katerih bodo razpravljali o pokritju izrednih kreditov. Pri tej seji bode prisoten tudi avstrijski finančni minister. V četrtek bodo razpravljali isti predmet. V petek dopoldne bode plenarna seja delegacije.

Kvotna deputacija.

Budimpešta, 18. maja. Avstrijska kvotna deputacija bode prihodnji teden imela sejo. Pri seji bode tudi navzoč avstrijski finančni minister dr. Böhm-Bawerk, kateri bode dal deputaciji potrebna pojasnila. Obe vladi bota predložili kvotnima deputacijama novo gradivo, katero obsega podatke zadnjih deset let do l. 1903.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 18. maja. Finančni odsek drž. zbora je pričel z razpravo proračuna za l. 1904. Pri zvišanju civilne liste je povdarjal min. predsednik grof Tisza, da je potrebno zvišanje zato, ker je pri vzdrževanju dvora nastal kronični primanjkljaj, katerega pokriva cesar iz svojega zasebnega premoženja. Ogrski dvor mora priti do večje veljave, kar bomo dosegli, če zvišamo civilno listo. Odsek je odobril zvišanje civilne liste na 11.300.000 kron, odobril postavke za kabinetno pisarno, državni zbor in za skupne izdatke.

Italijanska zbornica.

Rim. V zbornici je bila debata o zunanji politiki italijanski. Posl. Barzilai je ostro napadal trozvezo. Očital je Avstriji, da se preveč razširja po Jadranskem morju, da sili preveč na Balkan, kjer mora biti mesta za Italijo, in da se v Avstriji delajo težave trgovini z italijanskim vinom. Zagovarjal je zvezo s Francijo.

Zunanji minister Tittoni je povdarjal, da sta se z avstrijskim zunanjim ministrom pri zadnjem sestanku glede politike Italije in Avstro-Ogrske na Balkanu sporazumela. Njegov program je: Vzdržanje in utrditve trozveze, vzdržanje in utrditve prijateljstva z Angleško in Francosko. Tako je tolmačiti obisk Loubetov v Rimu. Ta obisk s trozvezo ni v nasprotju. V prvi vrsti je njegova politika, politika miru. Odnosaji z Avstrijo so dobri in zaupni, njegova politika napram Avstriji ima uspeh. O balkanskem vprašanju je dejal, da Avstrija in Italija ne mislite deliti si kakoga plena, ampak vzdržati status quo, ako pa tega vkljub njihovem trudu ne bo mogoče, tedaj bi moral priti na površje princip avtonomije na podlagi narodnosti.

Angleški parlament.

London. V angleškem parlamentu je finančni minister Chamberlain povdarjal, da bo treba Angleški v tekočem letu zgraditi še dve oklopnici. Sedaj ima Angleška že 63 oklopnice, Francoska 35 Rusija in Nemčija vsaka po 28. Minister je dejal, da izvzemši »Petrovavlovska« rusko brodovje ni tako poškodovano, da bi ga ne mogli popraviti. Ministrski predsednik Balfour je dejal, da je razmerje do Rusije prijateljsko, vendar radi tega ne smemo za vledi potrebnih priprav. Tajnik za Indijo, Karol of Harwicke, je izjavil, da je Angleška v vojski s Tibetom. Dokler si Angleška s orožjem v roki ne pribori zmage, ne more dati nobenega pojasnila o rešitvi vprašanja.

Groznja Turčiji.

Berolin. Dopisnik »Lokalanzeigerja« je imel pogovor z avstrijskim civilnim agentom Müllerjem na Balkanu. Müller je dejal, da bi Turčija prav storila, ako bi bila naprednejša, ker sicer je v nevarnosti, da dobi namestu civilnih agentov krščanskega guvernerja.

Posledica železniške stavke na Ogrskem.

Iz Budimpešte se poroča: V Segedinu se je pričela proti 16 železniškim uslužben- cem radi železniške stavke sodna preiskava.

Vseh 16 uslužbencev so zajedno suspendirali. — V mesecu aprilu je imela drž. železnica 2.489.000 K manj dohodkov, kakor istega meseca preteklega leta.

Srbski kralj na potovanju.

Belgrad, 18. maja. Kralj Peter je nastopil potovanje po zahodni Srbiji in se podal najprej v Sabac. Pri sestanku v Nišu je bil pogovor tudi o tem, kako zaveziti naraščajoče izseljevanje slovanskega prebivalstva iz južnih dežel, ki pride v prid albanskemu prodiranju.

Nemško-avstrijski učitelji za Poznjansko.

Na Poznjanskem manjka 1750 učiteljev. Da bode zadostno število učiteljev, podvojili bodo Prusi ondi učiteljske pripravnice in učiteljska semenišča. Za ponemčevanje poljskih učencev je izdala pruska vlada oklic na avstrijske učitelje na Dunaju, in 150 avstrijskih učiteljev je baje pripravljenih iti tja, da bodo ponemčevali poljske učence.

Štajerske novice.

š Otrok ponesrečil. V soboto se je igrala 4letna hčerka železniškega sprevednika v Mariboru, Križanica, z žveplenkami, ki so se vžgale in dekletcu vnele obleko. Predno je še mogel kdo otroku pomagati, je dekletce dobilo tako grozne opekline, da je v nedeljo umrlo.

š Društvo avtonomnih uradnikov in uslužbencev za slovenske dežele je bilo pred letom ustanovljeno. Dne 1. junija 1903. se je vršil prvi občni zbor. Toda zanimanje za to društvo je jako nepovoljno, zato je sklenil odbor, da skliče drugi občni zbor, ki se bo vršil binkoštni ponedeljek, dne 23. maja ob 10 uri dopoldne v »Narodnem domu« v Celju. Odbor upa, da se udeleži shoda kar največ udov in sploh stanovskih tovarišev iz vseh slovenskih pokrajin. — Obravnavalo se bode o važnih vprašanjih v prid uradnikov in občin. Slučajni predlogi in nasveti naj se pošljejo g. Fr. Kovaču, tajniku okr. zastopa Soštanju v Velenju na Štajerskem.

š V mlaki pred hišo utonila je v vasi Vogrnjovce, občina Pernočavce v ljutomerskem okraju, 3letna kočarjeva hči Františka Kovačič.

š Slavnostna akademija je bila 15. t. m. v mariborskem bogoslovju.

š Umrli je 16. t. mes. v St. Jakobu v Slovenskih gorah 61 let stari nadučitelj g. Franc Sijaneč. Učitelj je bil 43 let. — Na Muti je umrl poštar gosp. Roman Bauer.

š Murski »Sokol« priredi 23. t. m. izlet k rojstni hiši Stanko Vraza v Celovcu.

š V Savo je skočila slaboumna 40letna posestnikova hči Marija Jug iz Armeška. Trupla utopjenke še niso dobili.

š Poročil se je orožniški postajevodja g. B. Regoršek z gđ. Stefanijo Kropelj, hčerko nadučitelja pri Novi Slti.

š Celjski nemčurji se bodo s svojo pritožbo proti volitvam v okrajni zastop le blamirali. Upravno sodišče je že večkrat izreklo, da dediči v volivno listo upisanega nimajo zanj volivne pravice.

š Otroci so zažgali igrajoč se z žveplenkami gospodarstvo poslopje posestnika Andreja Požarja v Zlogonskem pri Brežicah. Požar ima 1600 kron škode.

š Pri Sv. Urbanu poleg Ptuja se je poročila poštarjeva hčerka gđca. Marija Marinič z nadučiteljem gosp. Jožefom Lovrecom.

Primorske novice.

p Mesto potovalnega poljedelskega učitelja s slovenskim učenim jezikom je razpisano, in sicer za politični okraj Tolmin in občin trnovske planote s sedežem v Tolminu. Dolžnost potovalnih poljedelskih učiteljev so določene v posebnem službenem navodilu in obstoje v večini v strokovnem potovalnem poučevanju kmetijskega prebivalstva s tem, da se mu dajo poljudna s praktičnimi dokazili združena predavanja o različnih strokah domačega kmetijstva, posebno pa: o poljedelstvu, živinoreji, mlekarstvu, siraarstvu in sadjereji. Poljedelski potovalni učitelji nastavijo se pogodbeno in za sedaj za eno poskušno leto; oni so pomožni organi c. kr. namestništva v Trstu in se pridolajo eventuelno kakemu c. kr. okrajnemu glavarstvu. Poljedelski potovalni učitelji dobivajo letnine 1800 kron, stalni potni pavšal 1000 kron, stanarine 300 kron in pavšal za nabavo književnih in strokovnih pomočkov 100 kron, kateri prejemki se izplačujejo vnaprej v mesečnih obrokih. Po preteku vsakih štirih let popolnoma povolnega službovanja poviša se gornja letnina, in sicer za štiri štiriletna po 250 kron. Prosilci za to mesto vložiti morajo svoje zadostno z dokumenti preskrbljene prošnje z dokazom starosti, avstrijskega državljanstva, dovršenih študij, delovanja v kmetijski praksi in jezikovnega znanja do najdalje 30. junija 1904. pri

c. kr. namestništvu v Trstu. Osi prosilci, ki so položili skušnje učiteljske sposobnosti na pouk na kmetijskih šolah ali ono za sadjarstvo in vinarstvo na c. kr. visoki šoli za poljedelstvo na Dunaju, imajo prednost, kakor tudi oni prosilci, ki morejo dokazati zadostno znanje drugih deželnih jezikov.

p Mrtvo okradla. Pred sodiščem v Trstu se je vršila obravnava proti 32letni bolniški postrežnici Alojziji Lulič, doma iz Vipave, radi zločina tatvine. — Zadnje dni meseca oktobra l. l. je namreč umrla v tržaški bolnišnici neka Katarina Barč. — Postrežnica Lulič, ki je imela nalogo spraviti skupaj vse predmete, ki so bili lastnina pokojne Barič, je našla tudi hranilno knjižico, glasečo se na ime pokojne in na katero je bilo vloženi K 307.75. Alojzija Lulič je pa to knjižico pridržala zase, a dne 3. novembra l. l. je šla v dotično hranilnico ter dvignila denar. Bla je obsojena na tri mesece težke ječe poostrene z enim postom na mesec.

p V socialno-demokratski organizaciji goriški nekaj poka. Predsednik goriškega krajevnega odbora Alojzij Čej je predsedstvo odložil in s tem zapuša to organizacijo njena najboljša moč. — Rizen Čej ni nobeden sposoben za pametno vodstvo stranke. S kričadi si pa še socialisti ne bodo mogli trajno pomagati.

p Novo gasilno orodje so preizkušali v Gorici z dobrim uspehom.

p V Sežani so tatovi hoteli prepiliti železje ob oknih poštnega urada, da bi po-kradli. A prestrašili so se orožnikov in so zbežali.

p Obrtno šolo so zaključili v Gorici v nedeljo, dne 9. t. mes. in otvorili šolsko razstavo.

p Krvav boj v liberalnem tem- plju. Ob eni ponoči je prišel v Gorici vojak Janez Boskin v slaboznano hišo. Ker se mu tu ni godilo, kakor je pričakoval, je podrl na tla »direktorico« liberalnega zavoda in se stregel s Karolom Leonardičem. Tam je vzel bajonet. Vojak se je bal brez bajoneta priti v kasarno in je s krokodilskimi solzami prosil, da je dobil bajonet nazaj. — Komaj ga je imel, je napadel zopet Leonardiča in ga ranil na rami. Liberalke so upile kot obsedene, in Boskina je uklenila po-lici-ja.

p Duhovniške vesti iz tržaške škofije. Dvornim prelatom svetega očeta papeža Pija X. je imenovan pred. g. Peter Flego, stoini kanonik in ravnatelj škofijske pisarne v Trstu. Isto čast je dobil tudi koprski dekan pred. kan. J. Bonifacio. — Nov oimenovani župniki so za Kastav mčg. Anton Ellner, župnik na Veprincu, za Tužan pri Pazinu č. g. Anton Košir, kaplan v Storjah, za Mune č. g. I. Pospišil, župeupravitelj v Kaštelu — Župeupravitelj v Kaštelu je postal č. g. Ivan Tiringar, kaplan v Jelšanah. Veprinc bo oskrboval č. g. Kazimir Mandič, kaplan v Poljanah. — Č. gosp. Jakob Ukmar, urednik »Društinskega Prijatelja« je že do dobra zdrav. — V Kastvu je sedaj prvi koop. č. g. I. Vrabec, drugi pa č. g. I. Žiganto, v Jelšanah č. g. František Peršič.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. maja.

Afera na ljubljanskem magistratu. Nečuvna podlist je, če »Narod« očita onim, ki ne trobijo z njim, »gnjusni značaj«, če govori o drugih, »da so roparji poštenja«, če se dela za zaščitnika moralnosti in piše o »klerikalni korupciji«, potem pa jezen pauze, če mu pokažemo, kako silno sedaj smrdo kolon k njega. Zato se je včeraj vsa Ljubljana »Narodu« smejala, ko je stresel svojo jezo, da smo na njegova izzivanja mu pokazali, kje bi imel veliko hvaležnejšega dela, nego pa lagati se o »klerikalne« in izmisljati si afere, katerih nikdar bilo ni. Mi smo v zadevi policijskega šefa Podgorška še jako malo pisali in dvomimo, če bi »Narod« zavzel tako stališče, kakor smo ga mi, ako bi bil magistrat n. pr. v »klerikalnih« rokah. Takrat bi »Narod« nakrat minila vsa obzirnost in kar ljubeznjivo trdi sedaj ta »vedno najbolje informirani list«, »da nihče ne more reči, če so obdolžitve utemeljene ali ne«, bi bila potem nakrat vsa krivda dokazana. V točke preiskave doslej nismo segali, ker smo pričakovali pojasnila od župana, katerega pa še ni. Ker je sedaj izvoljen nov župan, upamo, da se v kratkem vse pojasni, kaj se je pod starim županom godilo. »Narod« pravi, da »streže« Slovence moralno po življenju moza, ki je bil dolgo vrsto let sotrudnik »Slovenca« in ki je že marsikako uslugo izkazal klerikalni stranki in posameznim njenim pristašem, kadar so bili v nevarnosti. V tem oziru moramo g.

Podgorška braniti in opozarjati na njegovo postopanje povodom zadnjih demonstracij pred kazino, kjer je hotel vso krivdo naveli pristašem naše stranke in je v tem smislu tudi uvedel preiskavo, ki se je končala z velikim fiaskom. O sotrudništvu pa moramo le poudarjati, da je g. Podgoršek politično deloval samo pri »Narodu« in pri »Narodovi« stranki na Štajerskem, kot policijski šef je pa imel do našega lista tisto nepristranost, ki jo ima policija po celem svetu do časopisja. Čudno, da »Narod« ne prime sedaj tudi na odpust odšlelega g. drž. pravdnika dr. Trenza, zakaj drž. pravdnikstvo postopa proti g. Podgoršku, ko je bil vendar g. Trenz njegov vsakdanji sotrudnik pri taroku. »Narod«, ki pravi, da je naše postopanje v tem slučaju »nečuvno« podlo, prav hijensko in se mora studiti vsa kemu spodobnemu človeku, pa opozarjamo, kako je ropotal, kadar se je uvedla kaka preiskava proti »klerikalcem«. Opozarjamo na »Narodovo« pisanje o goški zadevi. Ali ni bilo »hijensko in nečuvno« podlo, kadar je »Narod« proti »Gospod. Zvezici« klical drž. pravdnikstvo in pisal o »sleparijah«, ko so poznejše preiskave dognale, da ni bilo res, kar se je očitalo? Toliko za sedaj. Sicer se pa nam ne gre za osebo g. Podgorška, ampak za zistem in za stvar, ki je našla toliko zagovornikov v liberalnih krogih.

Vzajemna zavarovalnica. »Slov. Narod« napada »Vzajemno zavarovalnico«, češ, da ima samonemške tiskovine. Mi priporočamo vsakemu domoljubnemu Slovincu, kateri vidi rajši, da ostane njegov denar doma, kakor da gre na tuje, naj se zavaruje pri tem domačem zavodu, in bo videl, da dobi — slovenske tiskovine!

V »Splošnem uradniškem društvu« se je vnel prepir, ker nemški uradniki hočejo slovenske terorizirati in potlačiti. A odkod ta nemškonacionalna predrznost? Zato, ker se čutijo vsenemci varne pod zaščito politične zveze Schwagel-Tavčar-Hribar-Hain. Dokler pri volitvah slovensko uradništvo to zvezo podpira, spleta samo sebi bič, kateri ga tepe.

Memento. Poroča se nam, da je č. g. župnik Hočevan na Brezovici popolnoma opešal in se soščolcem ter prijateljem priporoča v molitev.

O velikem požaru v Smihelu smo prejeli še naslednje poročilo: Vas Smihel je največja v hrenoviški župniji, leži v rebri prijaznega predgorja pod Nanosom ter šteje 80 hišnih števil in okoli 600 prebivalcev. V gorenjem koncu vasi stoji na vzvišenem kraju podružna cerkev. Ljudje se bavijo večinoma s poljedelstvom, nekateri tudi z izdelavanjem suhe robe. Prebivalstvo v vasi je bilo že desletja jako siromašno, ve lika večina posestnikov tiči v dolgih. Zato je tem hujša nesreča, ki je zadela vas minul ponedeljek. Kako je ogenj nastal, še ni dognano, govori pa se, da je ogenj zanetil slobna roka. Popolnoma je pogorelo 67 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Ogenj je uničil tudi zvonik; trije zvonovi so razbeljeni popadali na obok v zvoniku in se bodo morali preliti. Ker so bili moški začetkom ognja večinoma na semnju v Postojni, je mnogim pogorelo popolnoma vse, kar so imeli, rešili so le obleko na sebi. Dvema ali trem je zgorelo tudi nekaj denarja. Predno so domačini prihiteli iz Postojne gasiti, je bilo večinoma že vse v plamenu. Iz Hruševja, Postojne in Landola so prihiteli ognje-gasci, ki pa niso mogli dosti pomagati valed pomanjkanja vode in ker vsled velike vročine ni bilo lahko mogoče skozi vas, katere hiše stoji malce tesno po vrsti ob poti. Požar je širil še huda sapa, ki je pihala zdaj od ene, zdaj od druge strani. V ponedeljek zjutraj je bila vas še v pomladnem zelenju, isti večer pa že črno groblje med osmojenim drevjem. Največjega pomilovanja so vredni ljudje, ki nimajo strehe, ne potrebne obleke, ne živil. Staro in mlado mora prenočevati na prstem pod milim nebom. Kaj še bode, ako nastane deževno vreme! Nekaj jih je bilo zavarovanih, a za jako niske svote; drugi pa celo nič ali pa niso o pravem času ponovili zavarovanja. Skoda pa z naša najmanj 200.000 kron, pa tudi več, ako se računa vse pogorelo orodje, seno itd. Reveži, ki sedaj žalostni tavajo na razvalinah svojega domova, so vsega usmiljenja vredni. Dobra srca, pomagajte trpečim sobotom vsak po svoji moči. Najmanjši dar v denarju, obleki ali živilih bodo pogorelcis hvaležnostjo sprejeli. Darove sprejema župni urad v Hrenovicih, pa

tudi naše uredništvo, ki bode poskrbelo, da darovi pridejo v prave roke. Vse dole darove hočemo sproti objavljati.

Starši, pazite na otroke. Dne 16. t. m. med 1. in 2. uro popoldne je 19 mesecov stara deklica Rezika, hči Ivane Potočnik, posestnice v Hrtavljah, v bližini hiše se nahajajoč spneni jami utonila. Miti je imela v hlevu opravila, 13 let stara pestunja je pa v bližini jame prala, ne da bi na otroka pazila. Otrok je najbrže kamenčke metal v jamo, pri tem se pa preveč naprej nagnil ter se v jamo prekučil.

Shod hrvaških odvetnikov se je vrnil te dni v Z. grebu.

Gluhonema, katere ime ni znano, se nahaja od 9. t. m. pri županu v Medvodah. Gluhonema, ki ima na vratu izrastek, kaže z roko proti jugu.

Razpisana je učiteljska služba na Ledinab, okraj L. goški.

Nemški »Schulverein.« V preteklem poslovnem l. 1903. je imel nemški »Schulverein« dohodkov 442.685 K. L. 1902. je imel dohodkov 427.519 kron. Izdatkov je l. 1903 imel 339.121 K, prejšnje leto pa 324.635 K. Društveno premoženje je znašalo 31. dec. l. 1903 1.094.534 kron proti 1.096.499 K prejšnjega leta.

Razstava risarij učencev obrtne nadaljevalne šole bo hinkoštne praznike, t. j. 22., 23. in 24. maja v St. Vidu pri Ljubljani. Odprta bo vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od 3.—5. ure popoldne.

Utonil je v Savi pod Šmarno goro 22 let stari umobolni Peregrin Frankovič, pristojen v Ljubljano.

Pojasnilo. Iz Polhovega gradca se nam poroča: Elizabeta Zalaznik, o kateri ste poročali dne 16. t. m., ni identična in ne v sorodu z gospo Elizabeto Zalaznik, soprogo posestnika, trgovca in krčmarja v Polhovem gradu.

Ljubljanske novice.

Pevski zbor »Glasbene Matice« ima za moški oddelk od sedaj svoje pevске vaje ob torkih in petkih ob 8. uri zvečer in ne več ob ponedeljkih in sredo. Prihodnja vaja je torej jutri, dne 20. maja, in nadaljnja v torek, dne 24. maja. Otorb prosí, da bi cenjeni gospodje pevci točno in polnoštevilno prihajali, da se na ta način skrajša in olajša delo trudapolnemu gospodu koncertnemu vodji. Ko bi vsakokrat vsi prihajali, bi bilo delo za polovico zmanjšano. Ob »vseskolski slavnosti« bo treba vzpričo toliko odličnih slovenskih gostov nastopati kar mogoče silino in visokemu doseganju ugledu pevskega zbora dostojno. — Izkušnje za ženski zbor ostanejo nespremenjene ob sredo in sobotoh od polu šestih do polu sedmih.

Novo strokovno društvo S sedežem v Ljubljani se souje strokovno društvo mizar-skih pomočnikov na Kranjskem.

Na tukajšnji podkovski šoli se prične nov šolski kurs 1. junija ter se konča meseca decembra. Skušnje bodo 27. in 28. junija. Vloge do 15. junija na vodstvo šole.

Novo pokopališče dobi svojo mrtvašnico, kapelo ter poslopje za cerkvenikovo stanovanje. Pokopališče bo obdajal 2 m visok zid.

Umrli so v Ljubljani: Marijeta Nagode, streljeca, 63 let Florjanske ulice 11. Josip Bukovnik, krojačev sin, 2 leti, Ulice na Grad 11.

Društveno dvajsetletnico proslavi pevsko društvo »Slavec« dne 5. junija z veliko vrtno slavnostjo, splošno pevskim in godbenim koncertom, keglanjem na dobitke ter drugim najraznovrstnejšim sporedom. Dasi se je društvu od raznih slovenskih, osobito pa hrvaških pevskih društev izrekla želja, naj bi »Slavec« kot najstarejše ljubljansko pevsko društvo proslavljal svojo dvajsetletnico na najslavesnejši način, vendar je odbor ukrenil, oziraje se na druge vršče se slavnosti, prirediti to društveno slavlje na ožji podlagi, terje povabil na prijazno prisostovanje vsled sklepa društvenega pevskega shoda pevske zbornice »Glasbene Matice«, »Ljubljane«, »Merkurja« ter »Šišenske čitalnice« in zbor iz St. Vida.

Poročil se je včeraj c. kr. sodni asistent g. Hinko Abramov hčerko c. kr. poštnega nadkontrolorja g. Ferdo Tomažiča, gđc. A. Malijo Tomažič.

Sestro okradel. Matija Črnivec iz Dobrunj, bivši potovalec v Ljubljani, je vzel svoji sestri iz nezaklenjene sobe zlato uro, zlat prstan in par zlatih uhanov. Zato uro je prodal neki gostilničarki v Saki. Dne 30. jar. t. l. je opeharil tverdko J. x v Ljubljani za šivalni stroj vreden 130 K ter ga je nato kot svojo last prodal za 82 kron; obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

Wagenpfelleva afara je stopila v nov stadij. Proti gospe Wagenpfellovi je baje vložena tožba.

Prostor pred šentpetersko cerkvijo dobi primerno olepšavo, in sicer nasade in drevje. Zid je zdaj okoli in okoli odstranjen.

Deželni dvorec ima pri vestibulu za razsvetljavo dve žarnici.

Poroča. Poročil se je danes c. kr. asistent tobačne režije gosp. Ivan Tomc z gđcno. F. nico Garbeis. Iskrene čestitamo!

*** Vlom.** Včeraj zvečer je vlomil hlapec Karol Lampič iz Illovec št. 7 v stanovanje Marije Toni jeve, stanujoče na Cesti na Loko št. 9, ko je bila ona še v tobačni tovarni in je ukradel iz zaklenjene omare 3 krone denarja in hranilnično knjižico. Knjižico mu je Tonijeva danes odvzela, denar je bil pa že zapil. Lampiča, kateri je bil že radi tatvine večkrat kaznovan in je šele pred nekaj dnevi prišel iz zapora, je policija aretovala in izročila sod. št.

*** Nesreča.** Ponesrečil se je včeraj zjutraj Veroškov hlapec Jakob Borštnik iz Gine št. 65, ko je nakladal na rampi južne železnice traverze. Odpeljali so ga z izvoškom domov.

*** Izseljevanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 8 Slovencev, 19 Hrvatov se je pa odpeljalo v Langerstein na Zr. Avstrijskem.

*** Izgubljen** je v mestu zlat ščipalnik, vred. 10 K.

*** Tatvina.** Dne 16. t. m. zvečer je prišla neko tujka h Karolini Bobnarjevi na Žabjek št. 8 in jo prosila za prenočišče, kar ji je Bobnarjeva dovolila. Ko sta zjutraj obe odšli, je prišla tujka nazaj, ukradla Bobnarjevi iz zaklenjene omare 24 kron denarja in izginila. Tujka je 18 do 20 let stara in govori hrvaško.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

V cerkvi s ključem udaril. Primož G. lorej, posestnice sin, je med popoldansko službo božjo v domači podružnici v Voklem glasno izrekel besede: »Primojkuš, prostor!« Nato pa je s ključem po glavi udaril Jožefa Ostermana, da je krvavel. Obdolženec priznava, da je tako ravnal, izgovarja se pa, da ga je Osterman prej z nogo pod kolena sunil. Obsojen je bil na štirinajst dni ostrega zapora. — Zaradi hudodelstva oskrumbe je bil laški delavec in kamnosek na Račici Jakob Marmaj obsojen na tri leta težke ječe. — Pretep v predoru. Anton Cilli, laški minor pri zgradbi železnice v Hrušci, in delavec Jakob Ogrič sprla sta se v predoru; slednji je hotel s svetilko, kakršne rabijo v podzemeljskih jamah, Cillija udariti, a ta mu je odbil udarec z ročajem sekire in ga tako nesrečno zadal na glavo da se je Ogrič nezavesten zgrudil. Ker je obdolženec storil to nekako v silobranu, obsojen je bil na tri tedne zapora. — Lovski tat. France Vidmar, gost č v Tunjicah, je vobče znan kot lovski tat, zlasti je bil nevaren lovskemu revirju barona Apfaltrera v Podčisti in Tunjicah. Tam je mnogo srn, katere se ne streljajo, ker jih hoče gospodar zaploditi. Lovska čuvaja zasačila sta v podgorski hosti dne 8. decembra 1903 obtuženca, in po sledu sta spoznala, da je imel tudi gonjača, kateri pa je njima ušel. Našla sta tudi 600 korakov od mesta, kjer sta zasačila tatu, ubito srno, katere je morala biti par dni poprej ustreljena. Čuvaj Vavpotič je tekel za Vidmarjem, da bi ga spoznal a ta je ustrelil nazaj, tako da je strel padel v bližini Vavpotiča. Vidmar se mu je potem izgovarjal, da je hotel iti le veverice streljat, česar mu pa seveda ta ni verjel. Sodišče ga je obsodilo na pol leta težke ječe. — S kladivom udaril. Janez Rozman, posestnika sin v Podrečah, je zvečer 2 febru arja fanta Janeza Gabra tako s kladivom po glavi udaril, da mu je čelnico strel. Obdolženec je bil jezen, ker je Gaber popreje ne kega fanta udaril; zato je tekel za njim ga nevarno poškodoval. Njegov zagovor, da ga je udaril z nekim »klinčkom«, ni obveljal. Obsojen je bil na pet mesecev težke ječe.

Cigan »bogati« Janez obsojen.

Janez Hudorovič, cigan in barantač s konji, iz Parj pri Zagorju doma, prišel je nekega dne meseca julija 1902 na semenj v Ljubljano. Tu je kupil od Martina Zalarja, posestnika iz Crknice, dva konja za 320 K. Na računu mu je takoj plačal 46 K, ostane mu je obljubil v par dneh poslati, češ, da gre še na semenj v Idrijo in da mu od tam gotovo denar pošlje. Tega zneska pa Zalar še do danes ni sprejel. Pač sta lansko leto meseca februarja na semnju v Sčani skup naletela, a ko ga je ta opomnil na plačilo ostale kupnine, je Hudorovič rekel, da gre k ženi v gostilno po denar, a obtoženec je zginil brez sledu. Nekega dne meseca oktobra 1902 je prišel Hudorovič k zasebniku Janezu Dušaku v Iško loko. Zadel ga je negovarjati, da naj mu proda svojo kobilo; pogodila sta se za ceno 200 kron. Ko pa je hotel cigan dati na račun le deset kron, ni bil Dušak s tem zadovoljen ter mu je rekel, da dobi kobilo, kadar prinese denar. A Hudorovič mu je dejal, da so šli njegovi sinovi s konji na Laško, da mu v treh dneh denar gotovo pošlje, drugače mu naj oči izkopajo. Dušak se je dal premotiti, sprejel na račun od cigana 10 K, a cstanika kup-

nine Dušak še do danes ni prejel. Dne 26. januarja 1903 je gostilničar Matevž Zupantič iz Starevasi na ljubljanskem sejmu prodal kobilo za 120 K, na kup mu je dal Hudorovič 10 K, ostane mu je pa obljubil tekom 8 dni poslati, češ, da ima za Postojno dosti grunta. Zupantič na denar še danes čaka. Cigan Hudorovič pripozna sicer obstoječi dolg v teh treh slučajih, le tega noče pripoznati, da bi bil imel namen koga oslepariti. Sodišče je Hudoroviča krivim spoznalo in ga obsodilo na tri mesece ječe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Upor v kaznilnici. Iz Florence poroča: V tukajšnji jetnišnici »Santa Teresa« so 18 t. m. pričeli razgrajati kaznjenci ter pretepli nekega paznika. Ko so prihiteli še ostali pazniki, napadli so še te, tako da je moralo posredovati vojaštvo. — Nato so se zbrali kaznjenci po sobah ter metali na vojake razno orodje. Ravnatelja je zadal kamen na glavo, in več vojakov je bilo ranjenih. Sele z orožjem v roki so vojaki ukretili razgrajanje. — Na mednarodnem častnikarskem kongresu v Sanct Louisu bode 3000 častnikarjev. — Rigo, bivši soprog princezinje Hmay, je povedal pri nekem banketu, da je princezinja z nekim Neapolitancem pobegnila od nje. — Stavka v Pardubicah. 400 delavcev v petrolejni čistilnici tvrdke Davis Fanto & Comp. je ondi pričelo stavkati. — Stavka zidarjev v Solnogradu. V Solnogradu je pričel stavkati del zidarjev. Stavka bode najbrže zavzela velike dimenzije. — Stavka v Cerignoli je končana. Poljedelski delavci zopet delajo.

Telefonska in brzajavna poročila.

Stavka vseučiliščnikov v Zagrebu.

—v— Zagreb, 19. maja. Ker doslej ni bilo zadoščenja za postopanje policije, ki je min. leta udrla v vseučilišče prično ob jutrišnji obletnici vseučiliščnikov stavke.

Japonsko-ruska vojska.

Tokio, 19. maja. Dne 16. t. mes. so imeli Japonci na svojem prodiranju proti Niučanu 146 mrtvih in mnogo ranjencev.

Čifu, 19. maja. Ruski begunci iz Dalnjenja pripovedujejo, da so Rusi poskušali popravilnico za ladje v Dalnjem razstreliti v zrak, kar se pa ni posrečilo, pač pa je razrušena popravilnica za ladje v Tallienvanu.

Budimpešta, 19. maja. (Kor. urad.)

Proračunski odsek avstrijske delegacije je sprejel poročilo o proračunu zunanje ministarstva. Nato je odsek pričel obravnave o proračunu mornarice, Poveljnik mornarice, Spaur, je dejal, da so za nove zahteve mornarice merodajni isti razlogi, katere je navedel vojni minister. Za nove nabave niso bile odločilne politične razmere. Večina izjav morn. poveljnika je bila proglašena tajnim. Odsek je sprejel redni proračun mornarice z izjemo izrednega mornariškega kredita in kredita za okupacijske dežele.

—v— Zagreb, 19. maja. Po vnanjih listih razširjeno vest, da se prihodnje dni zopet prično obravnave o finančni nagodbi med Ogrsko in Hrvaško, je raztrosil posl. dr. Frank po svojem bratu, ki je dopisnik dunajske »Zeit« in »Pester Lloyd«. S tem je hotel izvabiti mnenje merodajnih krogov. V tukajšnjih vladnih krogih prevladuje upanje, da bode do srede junija finančna nagodba gotova. Prihod saborskega predsednika Gurgjeviča v Zagreb je na videz potrjeval iz istega vira razširjeno vest, da bo sabor sklican 20. junija. Toda Gurgjevič je prišel v Zagreb deloma po zasebnih opravkih, deloma zaradi odvetniškega shoda.

—v— Zagreb, 19. maja. Od včeraj zvečer je skladišče lesa Neubergerja v Ogulinu v ognju. Škoda je velika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Veterev.	Nebe	Padačina v 24 urah v mm.
18	9. zvečr.	736,5	20,4	sr. zah.	pol. obl.	
19	7. zjutr.	735,4	18,4		jasno.	0,0
	2. popol.	734,7	25,0	sr. jug.	del. jasno.	

Srednja večerajšnja temperatura 20,7°, norm. 14,4°

C. k. priv. zavarovalno društvo Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Dne 28. aprila t. l. vršil se je občni zbor, kateremu so se predložili poročila ravnateljstva in računski zaključki za leto 1903. (65. kar društvo obstoji)

V oddelku zavarovanja na življenje vloženo se je poznalo za kron 51.634.879— zavarovane glavniice, polje se je izgovorilo za K 45.523.803— zavarovane glavniice. Zavarovano stanje 31. decembra je bilo okroglo 276 milijonov kron glavniice in K 717.290— zavarovanih letnih rent; čisti prirastek pri zavarovani glavniici znaša K 20.958.564 proti pretečenemu letu. Premijskih dohodkov je bilo K 11.720.578; izplačalo se je za smrtne slučaje in za slučaje doživetja uštevši rente K 5.210.589—. Pomožna premijska rezerva za znižanje obrestne mere ovišala se je za K 200.000 in znaša sedaj K 1.700.000—. Premijska rezerva in premijski prenos v oddelku zavarovanja na življenje znašajo K 74.097.382— ter so se pomnožili za kron 5.316.631— proti prejšnjemu letu.

V oddelku zavarovanja proti požaru znašajo premijski dohodi kron 20.869.390— proti K 19.316.631 v prejšnjem letu. Premijskih dohodkov v oddelku zavarovanja proti poškodbam pri prevažanju je bilo K 1.507.651— in v oddelku proti tatinskemu vlamu K 222.753—, pozavarovanje v navedenih zadnjih treh oddelkih stalo je K 10.150.442—, za škode izplačalo se je 15.171.325— od česar je pozavarovalne deleže K 7.958.258—. Premijska rezerva v teh treh oddelkih znaša K 13.201.575— od česar je pozavarovanja delež K 7.264.276—.

Iz kurzega naraščaja 31. decembra sledeča večja vrednost od K 549.437— pride lila se je rezervam za kurzne menjave. Razpoložni rezervni dobiček bilance B povisal se je za K 200.000 in znaša sedaj K 1.400.000—. Občni zbor je odobril ravnateljski predlog, da naj se na-kaže novo ustanovljeni pokojninski blagajni kot izvanredni prispevek znesek K 250.000—. Kot dividenda razdeli se kakor v pretečenem letu po K 180— na delnico.

Različne rezerve znašajo 31. decembra 1903 čez 89 milijonov, in sicer: premijske rezerve (od česar je delež pozavarovanja) K 75.689.676—, pomožna premijska rezerva za znižanje obrestne mere kron 1.700.000—, rezerva dobička K 7.413.341— in rezerve za kurzne menjave K 4.250.017—.

Glavni zastop za Kranjsko pri trdki I. Perdan 895
v Ljubljani, cesarja Jožefa trg 13.

Pozor! Le „Templjev“ in „Styria-vrelec“ sta zakonito zavarovana kot rogaška kislica. Vsi drugi proizvodi, ki ne nosijo znamenja „Templjev-vrelec“ ali „Styria-vrelec“ in ki se varljivo prodajajo kot „Rogaška kislavoda“, naj se odklanjajo. 893 c 3-2
Deželna vrelska uprava Rogaska Slatina.

Zahvala. 899

Sl. „Vzajemna zavarovalnica“ proti požarnim škodam in poškodbam cerkvenih zvonov v Ljubljani blagovizvolila je narditi povodom požara pri tovarnarju g. Franc Šviglju na Bregu podpisaneu gasilnemu društvu podpore v znesku 50 K, za kar se ji najtopleje zahvaljuje

Načelnikstvo prostovoljnega gasilnega društva v Borovnici,
dné 18. vel. travna 1904.

A. Drašler, t. č. načelnik. A. Pirc, tajnik in blagajnik.

Kdor hoče s slastjo jesti in dobro prebavljati, naj vžije požirek

rastlinske grenčice „**Florian**“!

Odlikovana na mednarodni razstavi za živila in zdravstvo v Parizu z zlato svetinjo in diplomom. 868 (4)

Rastlinska destilacija „**Florian**“ v Ljubljani. Poskusite!

Častiti botri in botrce!

Priporočam vam svojo lepo zalogo birmanskih daril, vsakovrstne zlatnine, srebrnine, namiznega orodja (Besteck) in žepnih ur. Za obilni obisk prosim

z velespoštovanjem

Karol Januš, juvelir in zlatar
Ljubljana, Zidovske ulice 3.

821 (7)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Proti tatinskemu vlamu

== zavaruje ==

hišno opravo, dragocenosti, vsebino blagajnic, zaloge blaga, vrednosti v cerkvah itd.

pod ugodnimi pogoji in po nizkih premijah

c. kr. priv. občna zavarovalnica
Assicurazioni Generali v Trstu.

Glavni zastop v Ljubljani, Gradišče št. 4.

Jamstveni zaklad družbe znaša
K 227 milijonov 329.923.25 K

Prodajalka

dobro izveščana v špecerijski trgovini in prodaji tobaka

— dobi službo. —

Ponudbe pod: I. C. Demšar,
trgovca in podzaložnik tobaka
v Železnikih. 883 3-2

Gostilna

na prav ugodnem kraju ob glavni cesti v neposredni bližini Ljubljane

se odda takoj na račun

pod tako ugodnimi pogoji. 891 3-2
Več pove upravnistvo „Slovenca“.

Ivan Tomc
c. kr. asistent tobačne režije
Fanica Garbeis
poročena.
LJUBLJANA, dné 19. maja 1904.

900 1-1

Napredaj je v Št. Vidu nad Ljubljano
največja jednonadstropna hiša
števil. 51 „pri Kraljiči“

ob državni cesti, pet minut od kolodvora z gospodarskimi poslopji, lednico, velikim gostilniškim vrtom (v hiši je stara gostilna), travnikom itd.

Poručiti se mora K. Meglič, Ljubljana, Rimska cesta št. 20; ustmeno in pisno vsak dan od 12. do 2 ure popoldan. 813 14-11

Primerna birmska darila!

Darila, ki so v zalogi več sto kosov

srebrnih in zlatih ur

kot birmska darila po zelo znižanih cenah.

Imate prav branci uhane, broške, zapestnice, lorgnon-verižice, ki so v zalogi.

Imate prav branci uhane, broške, zapestnice, lorgnon-verižice, ki so v zalogi.

— poročnih daril —

in sicer: prav (Besteck) iz kina- ali iz pravega srebra in razne okraske.

— vabim na ogled in obilni obisk.

— m se priporočam

Franc Čuden,

šestdesetih ulicah nasproti frančiškanskega samostana in na Mestnem trgu nasproti rotovža.

— franko in gratis tudi po pošti. 265 52-20

Pijte Klauerjev „Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.
544 150-23

Primerna birmanska darila

Obleke za dečke, najfinejše izvršene, po čudovito nizkih cenah v največji izbi.

Oroslav Bernatovič
Kapamacsija & Bondy

Angleško skladišče oblek, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Botri in botrce!

Priporočam veliko zalogo birmanskih daril, kakor ure, verižice, uhane, broške, zapestnice, prstane itd.

Srebrna rem.-cilinder ura od gl. 4-50 naprej.
Srebrna rem.-cilinder ženska ura od gl. 4-50 naprej.
Srebrna verižica od gl. 1 — naprej.
Za obilna naročila se priporočam 885 3-3
z odličnim spoštovanjem

Fr. P. Zajec,
urar v Ljubljani, Starl trg 28.

Obleke za birmance

v največji izbi
po najnižji ceni

priporočata 866 6-3

Gričar & Mejač
Ljubljana,

Prešernove ulice št. 9.

Mizarske pomočnike

in učenca v poduk

sprejme MATKO MALOVIČ, mizar
v Novem mestu. 844 3-3

796 100-94

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 600 podobami

ur, zatega in srebrnega blaga
in godbenih reči

HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 520, Češko.

Nik.-rem. ura gl. 2.50
8.—, 8.50. Za vsako
uro 3 leta pisn. jam.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.